

6/2015. (X.5.) OBH Elnöki ajánlás

Távközlési hálózat útján lefolytatott távmeghallgatásról és távtolmácsolásról a civilisztikai eljárásokban

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 76. § (1) bekezdés *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján –figyelemmel a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 115. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a polgári eljárási cselekményeknek hangfelvétellel való rögzítéséről szóló 15/1976. (XII.7.) IM rendeletre – a következő ajánlást adja ki:

1. Az ajánlás hatálya

- 1.1. Az ajánlás azon peres és nemperes civilisztikai tárgyú eljárási cselekmények esetén alkalmazandó
 - a) ahol a jogszabály kifejezetten megengedi vagy előírja a távmeghallgatás valamint a távtolmácsolás lehetőségét és
 - b) amelyeket részben, vagy egészben távközlő hálózat igénybe vételével tartanak meg.
- 1.2. Az ajánlás hatálya a bírósági eljárási cselekményeket távközlő hálózat útján foganatosító bírákra és igazságügyi alkalmazottakra, valamint a távközlő hálózat működtetését biztosító személyzetre terjed ki.

2. A távmeghallgatás előkészítése

- 2.1. A távmeghallgatás a bíróság székhelyéről vagy egyéb, távmeghallgató berendezéssel felszerelt helyiségből folytatható.
- 2.2. A távmeghallgatás megkezdése előtt a technikai személyzetnek a távmeghallgató berendezés biztonságos működéséről teljes körűen meg kell győződnie.
- 2.3. A távmeghallgató berendezés biztonságos működésének bármely akadályát a technikai személyzet a távmeghallgatást végző bírónak vagy bírósági titkárnak haladéktalanul jelenti, egyidejűleg a hibát írásban is közli szakmai felettesével és haladéktalanul gondoskodik a hiba elhárításáról.
- 2.4. A hiba elhárításáig a távmeghallgatás nem kezdhető meg, valamint az nem folytatható tovább. A távmeghallgató berendezés hibája mellett végzett eljárási cselekmények nem hatályosak, azokat meg kell ismételni.
- 2.5. A távmeghallgatás szabályszerűségért a bíró vagy a bírósági titkár felel.

3. A távmeghallgató berendezéssel felszerelt helyiségben fogatosított eljárási cselekmények és azok nyilvánossága

- 3.1. Távmeghallgatás útján hallgatható meg
- a) a peres fél, nemperes eljárásban a kérelmező-kérelmezett (a továbbiakban: eljárásban résztvevő),
 - b) az eljárásban résztvevő által megbízott, jogi segítséget nyújtó személy amennyiben az eljárásban résztvevővel egy helyiségben tartózkodnak,
 - c) a tolmács, továbbá
 - d) azon személyek, akiknek ezen eljárással történő meghallgatását a jogszabály lehetővé teszi.
- 3.2. A távmeghallgatás esetén a különböző helyen tartózkodó bíró vagy bírósági titkár, eljárásban résztvevő, és a tolmács között a közvetlen összeköttetést biztosító kapcsolatot – a mozgóképet és hangot egyidejűleg továbbító – távmeghallgató készüléknek kell biztosítania.
- 3.3. A távmeghallgatás, valamint a távtolmácsolás esetén az abban résztvevők legalább két különböző, közvetlen képi és hangi összeköttetésben lévő helyiségben tartózkodnak, két helyiség közvetlen összeköttetése révén. A távmeghallgatás oly módon is végezhető, hogy a bíró vagy bírósági titkár, az eljárásban résztvevők, és a tolmács is egyidejűleg más-más helyiségekben tartózkodnak – amennyiben jogszabály ezt lehetővé teszi- és a három vagy több különböző helyiség egyidejű, közvetlen összeköttetése biztosítható.
- 3.4. A távmeghallgatáson résztvevők körére a Pp.-nek a nyilvánosságra vonatkozó rendelkezései irányadók azzal, hogy a meghallgatáson legalább
- a) az eljárási cselekményt fogatosító bíró, bírósági titkár,
 - b) a bírósági jegyzőkönyvvezető,
 - c) a tolmács,
 - d) az eljárásban résztvevő,
 - e) az eljárásban résztvevő által megbízott, jogi segítséget nyújtó személy továbbá,
 - f) a berendezés technikai működését biztosító kezelő személyzet lehet jelen.
- 3.5. A távmeghallgatásban részt vevő személyeknek az erre a célra kialakított helyiségben kell elhelyezkedniük és a meghallgatás ideje alatt jelen lenniük. A meghallgatás nyilvánossága azon helyiségben biztosítandó, ahol a bíró vagy a bírósági titkár a meghallgatás fogatosítása során jelen van. A távmeghallgatáson résztvevőkről - így a meghallgatást fogatosító bíróról és a jelenlévő bírósági titkárról is - egyidejűleg kép és hangfelvétel készül.
- 3.6. A nyilvános távmeghallgatásban részt vevő személyekről – a tárgyaláson történő felvételnépszerűsítés és rendfenntartás perrendi szabályainak alkalmazásával - időbeli korlátozás nélkül készíthető kép- és hangfelvétel függetlenül attól, hogy távmeghallgatási berendezésen keresztül biztosított a jelenlétük.
- 3.7. A távmeghallgatáson résztvevő azon személyek esetén, akikről csak hozzájárulásuk esetén készíthető felvétel, a személyiségi jogvédelmére vonatkozó perrendi

szabályokat kell alkalmazni. Az elektronikus felvételen és a jegyzőkönyvben a felvételkedészítésre vonatkozó nyilatkozatokat és bírói rendelkezéseket rögzíteni kell.

- 3.8. Az eljárási cselekmény foganatosításának megkezdésekor (a megnyitása során) a tárgyalás helyszínén jelen lévőket számba kell venni. Ezt követően a bírónak, bírósági titkárnak meg kell állapítania az elkülönített helyiségben jelen lévők személyazonosságát, és meg kell állapítania azt, hogy az elkülönített helyiségben illetéktelen személy nem tartózkodik, továbbá, hogy a meghallgatás módja az eljárási jogok gyakorlását nem korlátozza.
- 3.9. A tolmács illetve más jelenlévők személyének azonosítása, amennyiben a bírótól vagy bírósági titkártól eltérő helyszínen tartózkodnak, elsődlegesen személyazonosságát igazoló okmány képi bemutatásával történik.
- 3.10. Az okirat képi adatátvitelének technikai akadályra esetén – másodlagosan és kétség esetén – a személyi adatok és az azokat tartalmazó igazolvány számának hangfelvétel útján történő rögzítésével történhet. Ez esetben a személyazonosító okmány információit az eljárási cselekmény foganatosítását megelőzően telefonvonalon (fax), vagy lapolvasó (szkenner) digitális képét elektronikusan, a bíróság fax számára vagy e-mail címére továbbított dokumentummal lehet hitelesíteni, amelyet az iratokhoz kell csatolni. Az azonosítás a jegyzőkönyvben rögzített „bírói hivatalos tudomás” alapján is történhet korábbi azonosítás, valamint egyéb – többek között hatóságok által rendelkezésre bocsátott – információ és irat alapján.
- 3.11. A bírónak vagy bírósági titkárnak tájékoztatnia kell a távmeghallgatási eljárási cselekmény résztvevőit, hogy a meghallgatásra távmeghallgató hálózat útján kerül sor.

4. A távmeghallgató helyiséggel szembeni követelmények

- 4.1. A távmeghallgató helyiségben a képet és a hangot egyidejűleg felvevő berendezést (a továbbiakban: kamera) úgy kell elhelyezni, hogy a felvételen egyidejűleg látható legyen az erre kialakított, elkülönített helyiségben tartózkodó valamennyi személy.
- 4.2. A kamerát mozgatni, a látószögét változtatni a meghallgatás során csak kivételes technikai okból szabad. A kamera látószögét, úgy kell beállítani, hogy a helyiségnek ne lehessen olyan pontja, amely azon kívül esik.
- 4.3. A távmeghallgatás lefolytatáshoz az erre a célra kialakított elkülönített helyiségekben egy-egy további kamera helyezhető el, amelyeket a tárgyalóteremből a bíró vagy bírósági titkár irányíthat, az ehhez szükséges és az elkülönített helyiségben is rendelkezésre álló technikai személyzet útján. Ezen kamerák biztosítják a távmeghallgatási eljárási cselekményen felszólalók, valamint a tolmács közvetlen figyelemmel kísérését.
- 4.4. A kép és a hang egyidejű felvétele során - folyamatosan - fel kell tüntetni a közvetítés pontos idejét, amennyiben a berendezés az időkódolás technikai lehetőségével rendelkezik.
- 4.5. A távmeghallgatás helyiségeiben önálló hangfelvevő berendezést (a továbbiakban: mikrofon) kell biztosítani a távmeghallgatási eljárási cselekményen felszólalók részére.

- 4.6. A távmeghallgató helyiségben lévő tolmácsra és tevékenysége biztosítására a 4. pontban írt szabályok az irányadók.

5. A távmeghallgatásról készült jegyzőkönyv

- 5.1. A távmeghallgatás anyagát jegyzőkönyv helyett *hangfelvételen* is lehet rögzíteni a 15/1976 (XII.) IM rendeletben (a továbbiakban: IMR) foglaltak alkalmazásával. A hangfelvételnek csak azon adatokat kell tartalmaznia, amelyeket a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.
- 5.2. A távmeghallgatásról készített *kép- és hangfelvételen* (a továbbiakban: *elektronikus felvétel*) az eljárási cselekmény egészének, az összes jelenlévő (3.4.pont) valamennyi nyilatkozatának folyamatos és csorbítatlan rögzítése indokolt. Az elektronikus felvétel önmagában is kielégíti a jegyzőkönyv helyett készíthető hangfelvétel iránt támasztott technikai és tartalmi követelményeket. A rögzített elektronikus felvétel mellett nem szükséges – de lehetséges – külön hangfelvételként is rögzíteni a tárgyalás, valamint meghallgatás anyagát.
- 5.3. A bírónak vagy bírósági titkárnak tájékoztatást kell adnia a távmeghallgatás résztvevőinek a távmeghallgatás
- a) a hangfelvétellel, valamint az elektronikus felvétellel történő rögzítésről;
 - b) a jegyzőkönyv (kép- és) hangfelvétel útján történő rögzítéséről.
- 5.4. A hangfelvétel vagy az elektronikus felvétel alapján a bíróság az IMR 3.§ (1) bekezdés a)-e) pontjaiban foglalt esetekben nem készít jegyzőkönyvet, és a távmeghallgatás anyagát ez esetben csak elektronikusan rögzített formában készíti el és őrzi.
- 5.5. Az elektronikus felvétellel rögzített jegyzőkönyvbe foglalt bírósági határozatokat minden esetben – külön – írásban is el kell készíteni.
- 5.6. A távmeghallgatás elektronikus felvétellel történő rögzítésére és a hangfelvétel egy éves őrzési idejére – ha annak alapján jegyzőkönyv nem készült – a 15/1976 (XII.7.) IM rendelet szabályai megfelelően alkalmazandóak.

6. Az elektronikus felvételek és jegyzőkönyvek tárolása, megtekintése és azokról történő másolat készítése

- 6.1. A távmeghallgatás jegyzőkönyve helyett elektronikusan rögzített hangfelvételt (5.1. pont), valamint a távmeghallgatás eljárási cselekményéről készült elektronikus kép- és hangfelvételt (5.2.pont) először a berendezés által használt kiterjesztésű médiafájlként a meghallgatás helyszínén biztosított rögzítő egységen kell tarolni.
- 6.2. Az 6.1. pont szerinti rögzítő egységen tárolt valamennyi elektronikus felvételt, mentési eljárással, minden nap, az aznapi távmeghallgatási eljárási cselekmények befejezését követően az eljárást foganatosító bíróság szerverszobájában elhelyezett központi tárterületre kell eredetben áthelyezni.
- 6.3. A központi tárterületen az 6.2. pontban írtaknak megfelelően kell őrizni az elektronikus felvételeket eljárásonként külön-külön, rendszerezett és a kereshetőséget is biztosító struktúrában.

- 6.4. Ha az iratbetekintés és a másolatkészítés jogszabályi feltételei fennállnak, akkor a hitelesített, elektronikus formában rendelkezésre álló jegyzőkönyv elektronikus úton is megtekinthető, azokról másolatot készíthető.
- 6.5. A bíróság az általa informatikai eszközzel megszerkesztett vagy elektronikus formában rendelkezésre álló iratot nem hiteles másolatként, ingyenesen, elektronikus formában és úton az iratbetekintésre jogosultnak a megadott elektronikus levelezési címre továbbítja.
- 6.6. A felvételt a bíró vagy a bírósági titkár hitelesíti az érintett bíróságon rendelkezésre álló technikai feltételekre is figyelemmel. A hitelesítés azt tanúsítja, hogy a felvételt a rögzítése óta nem változtatták meg.

7. Záró rendelkezések

- 7.1. Jelen ajánlás 2015. október 5. napján lép hatályba.

Budapest, 2015. október 5.

dr. Handó Tünde